

Cordoba i veličanstvena Mezquita

*Cordoba, biser Andaluzije, u X. stoljeću je bila uz Rim i Konstantinopolj najznačajniji grad u svijetu *Stari dio židovske četvrti, veličanstvena tvrđava i vrtovi Alcazara ostaviti će svakoga bez daha *Kompletan stari grad je pod zaštitom UNESCO-a

Nakon dolaska u hotel uputili smo se ka starom gradu, prolazeći uskim uličicama, malim trgovima, pored bijelo obojenih kuća židovske četvrti (Jewish Quarter). Kako je bilo vrijeme ručku, odlučili smo da to prvo obavimo, a onda nastavimo ka Mezquitu, čiji se toranj video 100 m dalje. Ušli smo u Restaurante Federacion de Penas u kući iz XVI. stoljeća, koji je imao unutarnje dvorište, s kolonadama i živopisno obojenim stupovima u stilu tipičnim za Cordobu te obaveznom fontanom u sredini. Kuhinja je bila tradicionalna i nudila je specijalitete kao bikov rep i sl. Svi restorani nudili su i turističke menie. Ovdje je to bila mišljana salata, nezaobilazni gazpacho, hladna juha od rajčice sa sjeckanim svježim povrćem, pečena piletina s krumpirom. Hrana je bila izvrsna, ambijent također. Prepuni restoran je bio potvrda tome. Naravno da smo se i drugi dan tamo vratili.

Nakon obilnog ručka bilo je pravo vrijeme za pješačku turu. Kako smo bili u židovskoj četvrti otišli smo prvo do Sinagoge izgrađene 1350. g. Ona je jedna od tri preostale u cijeloj Španjolskoj nakon velikog pogroma židova, a 1492. g. postaje bolница pa kapela. Druge dvije su u Toledo. Ulazili smo u neka dvorišta, zastali pored statue židovskog filozofa Ben Maimonidesa, prošli kroz vrata Puerta de Almodovar u zidinama koje još uvijek okružuju taj dio grada. Tu je mali trg i park s kanalima ispunjenim vodom koji se prostiru uz zidine. Nastavljamo šetnju dalje i napokon se pojavljuje Mezquita, odnosno

Mezquita zvonik

onaj njen dio do rijeke. Sama građevina je ogromna i impresivna. Unutrašnjost ćemo obići sutradan.

Napuštamo Mezquitu i nastavljamo šetnju starim dijelom ili nekadašnjom medinom. Na sve strane su trgovine suvenirima, mali restorančići, slastičarne, kafići, hoteli i hosteli. Inače čudno jer uvečer zatvaranjem katedrale sve prestaje i postaje pusto.

Krećemo ka malom trgu Potro, koji se proteže s obale rijeke Quadalkivir s fontanom ili pojilom i malim obeliskom. Smatra se da je ime dobio radi trgovine mulama na njemu. Na kraju ulazimo u nekadašnju crkvu, gdje je sada mali muzej s kolekcijom slika poznatih španjolskih umjetnika i nekoliko statua. Jedna je od poznatog rimskog filozofa Seneke, koji je rođen

Mezquita - jedna od najvećih svjetskih katedrala i džamija

Konačno šlag na kraju. Stižemo na ulaz u famoznu džamiju - katedralu Mezquitu. Ogromna četrvasta građevina prljavo žučkaste boje s mnogobrojnim vratima, lukovima i ukrasima. Dok šetate oko nje divite se različitim stilovima i umjetnicima, koji su htijeli napraviti nešto novo, drugačije. Kroz povijest nikada nije srušena, već je samo mijenjala religiju i postajala sve veća i veća. Svaki period je ostavio brojne vrijedne tragove. Sastoji se iz tri dijela. Pored same zgrade i dvorišta ograđenog zidinama je i zvonik ili minaret. Ulazimo u ogromno dvorište s drvećem naranči i tekućom vodom za obredno pranje muslimana. Kompletno dvorište je od sitnih oblataka postavljenih kao mozaik, tipično za Andaluziju. S obzirom da je nedjelja, dozvoljavaju nam ulaz samo u dio gdje se vrši sveta misa, ali bez slikanja. Za obilazak ostatka katedrale i slikanje morati ćemo opet doći sutra ujutro. Za vrijeme misa ulaz je besplatan, ali na turiste poprije gledaju. Ulazimo i ostajemo zapanjeni veličinom prostora. Dio gdje se odvija misa je u centralnom dijelu pod kupolom koju nose visoki stupovi od bijelog kamena s grandioznim oltarom i orguljama. Sve je prepuno svjetla, za razliku od ostatka građevine.

Pogled na most i Mezquitu

Mezquita je prepuna elemenata rimske, arapske i vizigotske arhitekture

Prvi dio izgradio je 788. g. Abd al Rahman I. na mjestu vizigotske. Karakteristični stupovi s dvostrukim lukovima su izrađeni od crveno bijelog kamenja. Za vladavine Hisama I. dobiva minaret, a Abd al Rahmana III. još 8 novih brodova. Zahvaljujući procvatu Cordobe i brzom povećanju stanovništva, drugo veliko proširenje će brzo uslijediti i već 976. godine Al Hamak II dodaje još dvanaest brodova, a potom Al Mansur još 8. Cijeli kompleks zauzima 23.400 m², čiji krov nosi 856 stupova. 1236. g. Kralj Ferdinand III. zauzima grad i pretvara je u Katedralu. Vremenom se grade oltari uz bočne zidove, a izgradnja centralnog renesansnog dijela počinje 1523. g. i trajati će skoro dva stoljeća. Tada i minaret dobiva nastavak od nekoliko katova, a crkvena zvona 1664. g.

u Cordobi.

Izlazimo na trg s velikom fontanom i 6 m visokim stupom i statuom svecu na vrhu iz 1781. g. Triunfo de San Rafael. Velika vrata nekašnjih zidina Puerta del Puente su ulaz u grad preko starog rimskog mosta preko rijeke Guadalquivir. Na originalnu konstrukciju u XVII. stoljeću su dodane neke stvari, kako bi se konstrukcija pojačala. Na drugom kraju mosta je mala utvrda s visokim kulama i zidinama Torre de Calahorra. Štitila je prilaz mostu, kao prvi bedem obrane. Sada je u njoj muzej Andaluzije. Šetnja mostom i pogled na sve strane je zapanjujući. Odatle se najbolje vidi grad u cijelini, njegove zidine, kule, krovovi i naravno Mezquitu. Noću, kada je sve obasjano sa stotinama reflektora još je impresija jača. Most je zatvoren za promet pa je prepun šetnja. U samoj rijeci, na mnogim adama, su nekada bili mlinovi s posebnim lopaticama, kojim se voda podizala na viši nivo, kako bi navodnjavala vrtove unutar zidina tvrđave Alcazar de los Reyes Cristianos. Ostao je samo jedan, kao primjer tehnologije od prije tisuću i pol godina.

Alcazar de los Reyes Cristianos

Drugi dan ujutro odlazimo opet u stari dio grada. Cilj je ući u tvrđavu, a potom i Mezquitu. Tvrđava se nalazi uz samu rijeku. Izgradio ju je Alfons XI. 1328. g. Do kraja XV. stoljeća je bila rezidencija kršćanskih kraljeva (kako samo ime govori). Tu je kraljica Izabela čula planove i molbe za novac od Kristofora Kolumba za traženja novog puta za Indiju, a otkrio je Ameriku. Nakon toga tu se osniva ta-

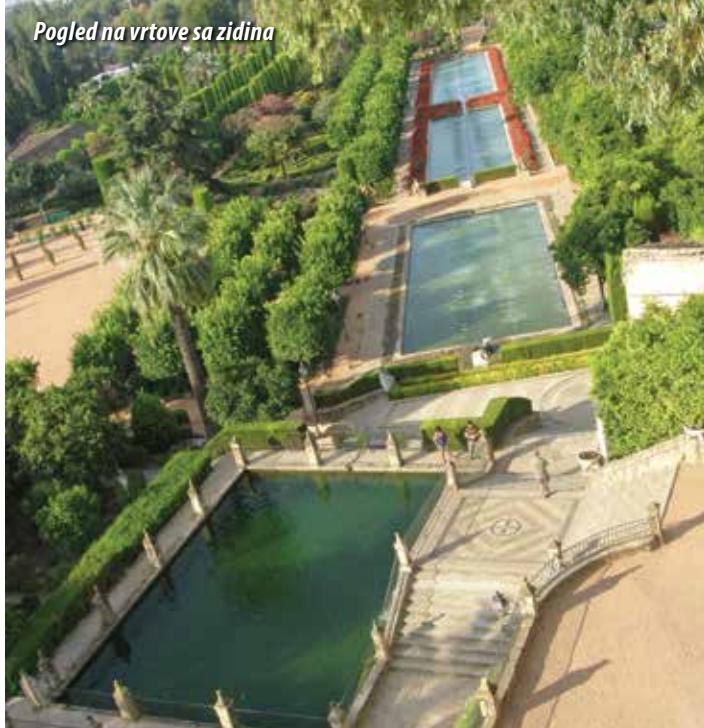
mnica i Cordoba postaje centar španjolske inkvizicije punih 300 godina. Visoke zidine s puškarnicama krase četiri kule. U njima se i stanovalo. Otkriveni su neki rimski mozaici i sarofazi, kao i arapska kupatila. Zidine su izuzetno dobro sačuvane i šetajući po njima krasan je pogled na obližnju Mezquitu i stari dio grada. Ipak najljepši pogled je na vrtove s bazenima i fontanama, prepunih visokih živica, palmi, naranči, cvijeća i drugog zelenila. Paseo de los Reyes je dio parka sa statuama svih kraljeva koji su živjeli u zamku. Završava spomenikom gdje Kolumbo razgovara s kraljem i kraljicom. Ovaj park se smatra jednim od najljepših u Španjolskoj i potpuno se slažemo. Noć se održavaju posebni show programi s fontanama i igrom raznobojne svjetlosti. U okviru kompleksa su i kraljevske štale Caballerizas Reales, gdje od 1570. g. užgajaju čistokrvne Andaluzijske konje. Mogu se posjetiti kao muzej, a uvečer se održavaju predstave s konjima u posebnom show programu.

Krećemo ka ulazu u Mezquitu. Prekoputa nije je zgrada iz XVI. stoljeća, nekadašnja bolnica, a sada kongresni centar Palacio de Congresos e Exposiciones izrađena od istog materijala i u istom stilu.

Novi dio

Drugi dan nakon ručka u istom restoranu i kratkog odmora smo odlučili istražiti noviji dio grada. Naš hotel je bio u blizini glavne shopping zone i dva velika paralelna bulevara (Paseo de la Victoria i Av de la Republica Argentina), s parkovima između i dovoljno parking mjesta na njima i u

Pogled na vrtove sa zidina

velikoj podzemnoj garaži. U njoj smo parkirali svoje rent-a-car vozilo i sve obilazili pješice. Tu se nalazi i mauzolej iz rimske ere iz I. stoljeća, a kako je otkriven prije osamnaest godina, u dobrom je stanju ili je veoma dobro restauriran. Okrugla građevina od cigle nimalo ne podsjeća na arhitekturu starog Rima.

Od te točke počinje Calle de Conde de Gondomar, jedna od glavnih ulica s trgovinama. Nešto dalje siječe je široka pješačka zona Avde del Gran Capitan s drvoređaima i fontanama s mnoštvom terasa za sjesti i popiti piće. Na tom križanju je crkva St. Nicolas sa zanimljivim zvonikom. Nekada je bio minaret na koji je dograđen četvrtasti dio. Cijela ulica je prekrivena tendama koje štite od sunca. Na kraju ulica izbija na centralni gradski trg Plaza de las Tendillas, koji datira iz XIV. stoljeća, ali današnji izgled uglavnom zahvaljuje velebnim palaćama s kraja XIX. i početka XX. stoljeća. U centru trga je fontana i kovanjanik. Trg se koristi za razne proslave i manifestacije, pa je tako za vrijeme našeg boravka bio prepun raznih terena za zabavu i rekreatiju. Prelazeći preko trga nakon stotinjak metara se dolazi do ostataka rimskog hrama. Ostalo je svega nekoliko stubova, koji strše u nebo. Prostor je ograden čeličnom ogradom pa se ne može niti ući. Pored je zgrada Grada Cordobe, a prekoputa jedna zanimljiva crkvica

San Pablo.

Nešto dalje se dolazi do veličanstvenog četvrtastog trga Plaza de la Corredora, okruženog sa sve četiri strane kolonadama. Nakada je tu bio rimski amfiteatar i mjesto za konjske trke, sajmište. Današnji izgled je dobio izgradnjom iste palače na sve četiri strane u XVII. stoljeću. Po danu je i dalje tržnica voćem i povrćem, a subotom buvljak. Tu se održavaju rock koncerti i mnoge druge kulturne manifestacije.

Idući na sjever nakon petstotinjak metara dolazi se do velikog parka i trga Plaza de Colon. Tu je danas crkva i monumentalna zgrada Uprave Provincije Cordoba u nekadašnjem manastiru iz 1236. g. Convento de la Merced. Naravno da su izgled tijekom stoljeća mnogi umjetnici drastično promijenili. Svi se slažu da je to jedna od najljepših fasada i zgrada i vrijedi divljenja onih koji tu prođu. Stotinjak metara dalje je oktagonalna kula Torre de la Malmuerta iz 1408. g., koja je nekada bila dio zidina grada, a poslije i tammica za gospodu. Legenda kaže da ju je morao za kaznu podići plemić koji je ubio svoju ženu, pogrešno misleći da je nevjerna. U blizini počinje 350 m široki bulavar s parkovima i djecijskim igralištima i 6 ogromnih identičnih fontana, koji završava autobusnim i željezničkim kolodvorom.

Tekst i foto: Boris Pletikosa